

ускладнюється, з одного боку, недостатнім знанням мовної системи, з іншого, – впливом мовного середовища, в якому перебуває мовець, зокрема явищами інтерференції, які в умовах проживання в поліетнічному середовищі мають досить помітний вплив на формування культури українського мовлення.

Отже, мовленнєва діяльність не існує без мотиву, що полягає не в самому мовленні, а в діяльності спілкування, і впливає на формування комунікативної культури студентів.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про вищу освіту» / Урядовий кур'єр. – № 146(5275), 13 серпня. – 2014. – С. 7-18.
2. Кучерук О. Технології мовленнєвого розвитку школярів / О. Кучерук // Дивослово. – № 10. – 2008. – С. 3-7.
3. Леонтьев А. А. Психология общения: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Алексей Алексеевич Леонтьев. – 3-е изд. – М.: Смысл; Академия, 2005. – 368 с.
4. Орап М. Мовленнєва компетентність і мовленнєва діяльність сучасної молоді / М. Орап // Український науковий журнал «Освіта регіону». – № 1. – 2010. – С. 84-89.
5. Пентилюк М. І. Актуальні проблеми сучасної лінгводидактики: зб. статей / М. І. Пентилюк. – К.: Ленвіт, 2011. – 256 с.

Шеян М.О.

*методист науково-дослідної лабораторії
здоров'язберезувальних технологій,*

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Здоров'я людини завжди розглядалось як одна з найвищих цінностей суспільства, що становить основу економічного та духовного розвитку держави. Здоров'я – це єдиний засіб, який дає людині можливість досягти високої мети – реалізації всіх закладених у ній від народження талантів і здібностей. Проте, умови у які ми поставлені, звички, які ми наслідуємо можуть бути руйнівними та мати негативні наслідки для здоров'я.

Питання формування та виховання потреб у здоровому способі життя дітей відбито у працях А. Алчевської, С. Боткіна, Г. Ващенко, Д. Локка, І. Мечникова, М. Пирогова, С. Русової, К. Ушинського. Здоров'язберігаючому вихованню присвячені наукові доробки вітчизняних та зарубіжних філософів, медиків та психологів (М. Амосов, Г. Апанасенко, Є. Бойченко, К. Бондаревська, Г. Борисов, І. Брехман, О. Ващенко, М. Віленський, О. Газман, М. Гончаренко, Г. Зайцев, Д. Изуткін, В. Казначеев, Ю. Лисицин, А. Маслоу, С. Попов, В. Петленко, А. Степанов, Т. Сущенко, Л. Татарнікова, А. Щедріната ін.). Концептуальні основи гігієнічного навчання та виховання дітей як складової формування здорового способу життя закладені в дослідженнях М. Антропової, З. Громової, І. Кононова, А. Хрипкової та ін. Проблемою профілактики шкідливих звичок займалися Н. Максимова, В. Оржеховська, Т. Федорченко та ін.

В «Енциклопедії освіти» здоров'я визначається як «динамічний стан організму, який характеризується високим енергетичним потенціалом, оптимальними адаптаційними реакціями на зміни довкілля, що забезпечує гармонійний фізичний, психоемоційний і соціальний розвиток особистості, її активне довголіття, повноцінне життя, ефективну протидію захворюванням» [4].

У Преамбулі Статуту ВООЗ здоров'я визначається як «стан повного фізичного, духовного і соціального благополуччя, а не лише відсутність хвороб або фізичних вад» [2].

Різке погіршення стану здоров'я сучасної молоді, яке зумовлене впливом соціально-економічних та екологічних факторів визначає актуальність проблеми формування навичок здорового способу життя.

Однак однією з найактуальніших проблем сучасності є необхідність збереження та зміцнення здоров'я саме школярів початкових класів. Адже учні молодших класів багато часу проводять у стінах навчального закладу. Це сприятливий період для набуття життєвих умінь та навичок, що в свою чергу визначає завдання сучасної школи – сформуванню в учнів потребу цінувати своє здоров'я та життя як найвищу індивідуальну та суспільну цінність.

Наші дослідження дають підстави стверджувати, що результат буде значно успішнішим при створенні та реалізації наступних педагогічних умов:

- робота з батьками з метою підвищення їх компетентності в питаннях щодо здорового способу життя та покращення соціально-педагогічних умов забезпечення збереження та зміцнення здоров'я дітей та їх гармонійного розвитку;

- формування у школярів комплексу знань та конкретних навичок здорового способу життя;

- активізація участі батьків у спільній діяльності дітей та дорослих при формуванні здорового способу життя;

- створення предметно-розвиваючого середовища, здатного розвивати особистість молодшого школяра;

- систематичність, безперервність та послідовність навчання та виховання молодших школярів у процесі формування здорового способу життя;

- зміна різних видів діяльності в режимі дня кожного молодшого школяра;

- виховання у школярів негативного ставлення до антисоціальних проявів: тютюнопаління, алкоголізм, наркоманія;

- демонстрація власної поведінки, скованої на самозбереження здоров'я та здорового способу життя;

- спеціальна підготовка кадрів у навчальних закладах та системі післядипломної педагогічної освіти;

- наявність творчих здібностей педагога по формуванню розвиваючих цілей та завдань навчання та виховання в області здоров'я;

- організація навчально-виховного процесу та оздоровчої роботи у навчальний та позаурочний час із залученням вчителів початкових класів, батьків та медичних працівників.

Дотримання підростаючим поколінням вимог здорового способу життя сприяє формуванню у них здоров'язберігаючої компетентності як сукупності знань, умінь і навичок здорового способу життя.

Погоджуємось з думкою С. В. Попова що в поняття здоровий спосіб життя входять наступні складові [3]:

1. Раціональне харчування.
2. Фізична культура.
3. Загальна гігієна організму.
4. Загартування.
5. Відмова від шкідливих звичок.

На нашу думку врахування цих складових визначає основні напрями роботи у процесі формування навичок здорового способу учнів початкової школи.

Стереотип поведінки людини в повсякденному житті з точки зору гігієни харчування, режиму, рухової активності тощо виробляється на основі аргументованих знань, які й є мотивацією здорового способу життя. Завдяки цим знанням людина набирає корисних звичок, звичок турбуватись про своє тіло та свій дух [1].

Формування навичок здорового способу життя дітей молодшого шкільного віку залежить від того соціального середовища, в якому вони знаходяться – це сім'я та школа. Діти в такому віці ще наслідують поведінку та вчинки дорослих. Дорослі, які ведуть правильний спосіб життя, допомагають дітям усвідомлювати відповідальність за своє здоров'я. Тому як від батьків, так і від педагогів залежить, яким буде здоров'я дитини в майбутньому. Саме у молодшому шкільному віці закладається майбутній потенціал здоров'я дорослої людини.

В умовах неблагополучної сім'ї дитина набуває негативного досвіду спілкування, стає уразливою, страждає від самотності, неповноцінності. Все це може стати причиною вживання алкоголю, наркотичних речовин та скоєння злочину.

Педагоги початкових класів під час навчально-виховного процесу повинні сформувані основні уміння та навички, навчити дитину робити вибір, що не зашкодить її здоров'ю та життю в цілому, сформувані уміння і навички в учнів молодших класів правильного загартовування організму.

Список використаних джерел:

1. Гулий І. С. Основи валеології. Валеологічні аспекти харчування: підручник / І. С. Гулий, Г. О. Сімахіна, А. І. Українець. – К.: НУХТ, 2003. – 336 с.
2. Поліщук В. П. ВІЛ/СНІД та формування здорового способу життя: навч. посіб. / В. П. Поліщук, О. В. Молчанець, Г. В. Коротєєва. – К.: 2008. – 175 с.
3. Попов С. В. Валеология в школе и дома (О физическом благополучии школьников). – СПб, 1997. – 256 с.
4. Енциклопедія освіти: АПН України. – К.: ЮрінкомІнтер, 2008. – 1040 с.